

İnternet veya gazete yoluyla bulunan denetimcilere yapılan ödemelerin vergi mevzuatı açısından durumu ve belge düzeni hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.34.19.02-019.01-1032
Tarih	20.07.2011

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü

Sayı : B.07.1.GİB.4.34.19.02-019.01-1032

20/07/2011

Konu : İnternet veya gazete yoluyla bulunan denetimcilere yapılan ödemelerin vergi mevzuatı açısından durumu ve belge düzeni.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda, genel amaçlı pazar araştırmaları, istatistiki analizler, gizli müşteri denetimi ve müşteri memnuniyeti araştırmaları işleriyle iştigal ettiğiniz, gizli müşteri araştırmalarını yapacak denetçileri internet ve gazete yoluyla yüzyüze gelmeden bulduğunuz, bu kişilere, gerek sayılarının çok fazla olması gerekse farklı illerde olmaları nedeniyle, tek tek gider pusulası düzenlenmesinin mümkün olmadığı belirtilerek toplu olarak gider pusulası düzenlenip düzenlenemeyeceği hususunda Başkanlığımız görüşünün sorulduğu anlaşılmıştır.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 9'uncu maddesinde vergiden muaf esnafa ilişkin açıklamalara yer verilmiştir. Aynı Kanun'un "Vergi Tevkifatı" başlıklı 94'üncü maddesinin birinci fıkrasında vergi tevkifatı yapmak zorunda olanlar ile tevkifata tabi tutulacak ödemeler belirtilmiş olup, (13) numaralı bendinin (d)

alt bendinde; esnaf muaflığından yararlananlara "diğer hizmet alımları" dolayısıyla yapılan ödemeler üzerinden (12.01.2009 tarihli ve 2009/14952 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile) % 10 oranında vergi tevkifatı yapılacağı hükme bağlanmıştır. Bu şekilde tevkif edilen verginin, ertesi ayın 23'üncü günü akşamına kadar muhtasar beyanname ile beyan edilip 26'ncı günü akşamına kadar ödenmesi gerekmekte olup, esnaf muaflığı kapsamına girmeyen diğer kişilerden yapılacak mal ve hizmet alımları için gelir vergisi tevkifatı yapılmayacaktır.

Aynı Kanun'un 61'inci maddesinde, "Ücret, işverene tabi ve belirli bir işyerine bağlı olarak çalışanlara hizmet karşılığı verilen para ve ayınlar ile sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaatlerdir.

Ücretin ödenek, tazminat, kasa tazminatı (Mali sorumluluk tazminatı), tahsisat, zam, avans, aidat, huzur hakkı, prim, ikramiye, gider karşılığı veya başka adlar altında ödenmiş olması veya bir ortaklık münasebeti niteliğinde olmamak şartı ile kazancın belli bir yüzdesi şeklinde tayin edilmiş bulunması onun mahiyetini değiştirmez." hükmü yer almış, 62'nci maddesinde ise "İş verenler, hizmet erbabını işe alan, emir ve talimatları dahilinde çalıştıran gerçek ve tüzel kişilerdir..." denilmiştir.

Öte yandan, ücret ödemelerinin ne şekilde vergilendirileceği hususunda, 128 Seri No'lu Gelir Vergisi Genel Tebliği'nde gerekli açıklamalar yapılmıştır.

Buna göre, özelge talep formunuza konu edilen kişilerle şirketiniz arasında işçi-işveren ilişkisinin bulunmaması, bu kişilerin Şirketinize bağlı ve Şirketinizin emir ve talimatları dahilinde hizmet sunmaması kaydıyla, "gizli müşteri araştırması kapsamında denetimde görevlendirilen ve bayilerin tanımadığı müşteri rolündeki kişilere" sadece belirli işler için geçici olarak yaptırılan işler karşılığında yapılan ödemelerin, "esnaf muaflığından yararlananlardan yapılan diğer hizmet alımları dolayısıyla yapılan ödemeler" kapsamında değerlendirilmesi ve bu ödemeler üzerinden Gelir Vergisi Kanunu'nun 94'üncü maddesinin birinci fıkrasının 13'üncü bendinin (d) alt bendi hükmü çerçevesinde vergi tevkifatı yapılması gerekmektedir.

Ancak, yapılan ödemelerin devamlılık arz etmesi, işçi-işveren ilişkisinin bulunması, işverenin emir ve talimatları dahilinde hizmet sunulması halinde yapılan ödemeler ücret kabul edilerek, ücret hükümlerine göre Gelir Vergisi Kanunu'nun 61, 94 ve 103'üncü maddeleri kapsamında vergilendirilmesi gerekmektedir.

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 234'üncü maddesinde;birinci ve ikinci sınıf tüccarların, kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan serbest meslek erbabının ve çiftçilerin; vergiden muaf esnafa yaptırdıkları işler veya onlardan satın aldıkları emtia için işi yapana veya emtiayı satana gider pusulası düzenlemeleri ve imzalattırmaları gerektiği, gider pusulasının vergiden muaf esnaf tarafından verilmiş fatura hükmünde olduğu, bu belgelerin, işin mahiyeti, emtianın cins ve nev'i ile miktar ve bedelini, iş ücretini ve işi yaptıran ile yapanın veya emtiayı satın alan ile satanın adlarıyla soyadlarını (Tüzel kişilerde unvanlarını) ve adreslerini ve tarihi ihtiva edeceği, iki nüsha olarak tanzim edileceği ve bir

nüşhasının işi yapana veya malı satana tevdi edileceği hüküm altına alınmıştır.

Bu çerçevede, gider pusulası, toplu ya da imzasız şekilde düzenlenmesi mümkün olmayan bir belge olup söz konusu belgede işi yapanın adının, adresinin ve imzasının bulunması kanuni bir zorunluluktur.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 09.09.2026